

Program cezhraničnej spolupráce
Maďarská republika-Slovenská republika
2007-2013

Budujeme partnerstvá

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Koordinované cezhraničné činnosti ochrany prírody pozdĺž maďarsko-slovenského úseku Dunaja
HUSK/1101/2. 2. 1/0133

35

Pavelské slanisko

Pavelské slanisko je jednou z fyto geograficky významných lokalít slanomilnej vegetácie okresu Komárno. Je jedným z posledných, plošne menších zvyškov xerothermných slanísk na juhozápadnom Slovensku. Floristicky a cenologicky je lokalita pozoruhodná, sú tu vyvinuté slaniskové oká s typickou zonáciou. Na ploche boli zistené relatívne suché plochy s výskytom halofytov, fáza s dominanciou slanomilných druhov s menším zastúpením ostatných druhov, štádiá bez súvislejšieho vegetačného krytu, relatívne suchšie plochy s vysokou účasťou neslanomilných druhov a vlhké až mokré plochy s výskytom slanomilných druhov. Nachádza sa tu pestrá škála fytoocenóz. Lokalita je od roku 2004 zaradená do európskej sústavy chránených území Natura 2000 pod názvom Pavelské slanisko, pričom predmetom ochrany je biotop európskeho významu - vnútrozemské slaniská a slané lúky. 10. apríla 2012 bola vyhlásená za chránený areál, v ktorom platí 3. stupeň ochrany.

Lokalita sa vyznačuje veľmi slanou pôdou a na ňu viazanými vzácnymi druhmi rastlín a živočíchov. Vyskytujú sa tu chránené druhy rastlín viazané na zasolené pôdy, napr. palina slanomilná (*Artemisia santonicum*), loboda pobrežná (*Atriplex littoralis*), skorocel prímorský (*Plantago maritima*), skorocel tenkokvetý (*Plantago tenuiflora*), steblovec močiarny (*Puccinellia limosa*), ľanolistník Dollinerov (*Thesium dollineri*) alebo astrička panónska (*Tripolium pannonicum*). Napriek plošne malému zvyšku bývalých slanísk a mnohostranne negatívne ovplyvnenej halofilnej poloprírodnej vegetácie sa tu zaznamenali aj ďalšie vzácne a ohrozené, ako aj chránené halofilné druhy, napr. šalát vrboľistý (*Lactuca saligna*), karbinec vysoký (*Lycopus exaltatus*), hadokoreň sivý (*Podospermum canum*), štiavec úzkolistý (*Rumex stenophyllus*),

skorocel prímorský
(*Plantago maritima*)

ľanolistník Dollinerov
(*Thesium dollineri*)

paľadenec prímorský (*Tetragonolobus maritimus*), z ostatných druhov sú to ostrica čiernoklasá (*Carex melanostachya*), horčičník rozložitý (*Erysimum repandum*), ľan rakúsky (*Linum austriacum*), starček erukolistý úzkolistý (*Senecio erucifolius* subsp. *tenuifolius*) a šišak gracovitý (*Scutellaria hastifolia*). Zistený tu bol výskyt vyše 200 druhov rastlín.

Na lokalite bol zistený výskyt niektorých chránených druhov živočíchov, z vtákov sa napr. pravidelne vyskytuje európsky významný strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), ktorá slanisko využíva ako lovisko. Podobne tiež v zime sa vyskytujúca kaňa sivá (*Circus cyaneus*). V zime tu loví hraboše tiež chránený národne významný myšiak severský (*Buteo lagopus*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*). Počas migrácie sa na lokalite z bahniakov zastavuje napr. cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), zo spevavcov napr. ľabtušky lúčne (*Anthus pratensis*). V území pravidelne hniezdi napr. tiež škvránok poľný (*Alauda arvensis*), trasochvost žltý (*Motacilla flava*) a prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*).

Z plazov sa vyskytuje pravidelne na slanisku jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), z hmyzu je na lokalite známa modlivka zelená (*Mantis religiosa*) a ďalšie druhy. Z cicavcov sa pravidelne vyskytujú napr. poľovne významné druhy, ako napr. zajac poľný (*Lepus europaeus*), liška obyčajná (*Vulpes vulpes*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*) a ďalšie druhy.

Územie pozostáva z dvoch častí, predeľuje ich železničná trať Bratislava-Komárno, južná časť hraničí s intenzívne obrábanou ornou pôdou. Lokalita má charakter opusteného xerothermného halofilného pasienka a je silne ovplyvnená viacerými antropogénnymi vplyvmi. Na južnej strane slaniska bola vyhl'bená materiálová jama za účelom ťažby tehliarskej hliny v minulosti. Okrem toho sú v najzachovalejšej časti slaniska vyhl'bené priekopy. Celá oblasť bývalých slanísk je centrálnne odvodňovaná do Komárňanského kanála, ktorý vyúsťuje do Váhu. Následkom odvodnenia nastal radikálny pokles hladiny podzemných vôd v celej príľahlej oblasti. Lokalita bezprostredne susedí s násypom železničnej trate. V týchto miestach sa masívne šíria synantropné druhy. K silnej expanzii ruderalných druhov rastlín dochádza aj z okolitých poľnohospodárskych pozemkov.

Po dlhé roky na území absentoval tradičný spôsob hospodárenia a lokalita bola vystavená úspešným a antropogénnym vplyvom. V dôsledku úspešných zmien nastúpili ruderalne druhy flóry, lokalita začala zarastať náletovými drevinami a inváznymi druhmi rastlín ako napr. zlatobyľ (*Solidago* spp.). Pre udržanie priaznivého stavu lokality je potrebné znova zaviesť ekologické hospodárenie, napr. extenzívnu pastvu oviec a iných hospodárskych zvierat so stádom primeranej veľkosti k rozlohe únosnosti slaniska. Opakovaným kosením a odvozom biomasy je možné potlačiť šíriace sa ruderalne a invázne druhy a je nutné tiež odstraňovať nepôvodné druhy drevín i nálety. Tradičná pastva, redukcia náletových drevín a invázných druhov rastlín sa na lokalite úspešne aplikujú od roku 2013.

paľadenec prímorský
(*Tetragonolobus maritimus*)